

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Навчальна педагогічна практика з відривом від виробництва

обов'язкова

Освітньо-професійна програма	Англійська мова і література та друга іноземна мова
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	факультет іноземних мов
Мова навчання	українська, англійська

Розробники: Худик К.Г., асистент, к.ф.н

Профайл викладача	http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4378&lang=uk
Контактний тел.	(0372) 58-48-69
E-mail:	k.khudyk@chnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 1 год. на тиждень

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Відповідно до навчального плану, студенти 3-го курсу спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) проходять навчально педагогічну практику з відривом від виробництва з основної іноземної мови (англійської). Практика відбувається упродовж навчального року в загальноосвітніх навчальних закладах, які визначені базами практики відповідно до Угоди про співпрацю.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета педагогічної практики – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

3. Завдання навчальної дисципліни:

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді.

ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

A1.3 Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)

A1.4 Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні вміння та навички

A2.1 Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів

A2.4 Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів

A2.5 Здатність розвивати критичне мислення

A2.6 Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу

A 2.7 Здатність формувати ціннісні ставлення учнів

A3.1 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності

A3.2 Здатність ефективно використовувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси

A3.3 Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

B1.1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів

B1.3 Здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність

B1.4 Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною

B2.2 Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

B3.1 Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

V1.2 Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

V1.3 Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів

V2.1 Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

Г1.1 Здатність прогнозувати результати освітнього процесу

Г1.2 Здатність планувати освітній процес

Г2.1 Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів

Г3.1 Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів

Г3.2 Здатність аналізувати результати навчання учнів

ГЗ.3 Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

Д1.2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності

Д1.3 Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності

4. Пререквізити ефективного проходження практики є вивчення дисциплін «Основна іноземна мова» (протягом 1-4 семестрів), «Вступ до спеціальності», «Методика навчання англійської мови у ЗЗСО» (протягом 2-4 семестрів), «Практична фонетика», «Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності вчителя», «Психологія», «Грамматика основної мови».

5. Результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти 3-го року навчання повинні

знати:

ПРН 2. Володіти знаннями іноземної мови та її функціональних особливостей, необхідних для ефективного спілкування; уміти зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях

ПРН 3. Знати стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу та вміти формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації

ПРН 4. Мати ґрунтовні знання навчального предмета;.

ПРН 5. Знати вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та уміти визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб

ПРН 6. Знати та уміти розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти, формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності; знати вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей

ПРН 7. Знати форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами навчального предмета, добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів та впроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів

ПРН 9. Бути обізнаним(ою) з компетентнісним підходом до оцінювання результатів навчання учнів і використовувати його для оцінювання і моніторингу результатів навчання учнів.

ПРН 18. Знати технології індивідуального та диференційованого навчання, способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів та вміти організувати процеси навчання, виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей, використовуючи в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку.

вміти:

ПРН 11. Володіти функціональною грамотністю у використанні цифрових пристроїв, онлайн-сервісів мережі Інтернет; уміти критично оцінювати достовірність, надійність джерел, обирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінюючи їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб учнів; уникати небезпек в інформаційному просторі, забезпечуючи захист і збереження персональних даних; та використовувати цифрові середовища, відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси, професійні онлайн спільноти для безперервного професійного розвитку впродовж життя, обміну педагогічним досвідом тощо.

ПРН 12. Уміти використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для

організації та управління навчальної діяльності учнів (у тому числі під час дистанційного навчання), моніторингу активності, ефективності, прогресу та результатів навчання; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів (е- журнали, електронні форми оцінювання, у тому числі рівнів сформованості компетентностей, е- портфоліо тощо), організації самоконтролю та групової взаємодії учні, зворотного зв'язку

ПРН 14. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо); складати (брати участь у складанні) індивідуальної програми розвитку та/або індивідуального навчального плану учня (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

ПРН 15. Використовувати основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів, застосовуючи методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів, їх ефективної взаємодії та створює умови для формування мотивації учнів до навчання.

ПРН 16. Уміти організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, дотримуючись культури діалогу ненасильницької та безконфліктної комунікації; поважаючи права людини та суспільні цінності.

ПРН 20. Вміти формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування; здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти; організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства та використовувати різні форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовуючи навчальний час.

ПРН 21. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів (формульоване, поточне, підсумкове тощо), дотримуючись академічної доброчесності під час оцінювання; застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу за визначеними законодавством критеріями оцінювання результатів навчання учнів; уміти визначати індивідуальну освітню траєкторію учнів на основі їхніх результатів навчання (за потреби), забезпечуючи дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти.

ПРН 23. Володіти методами виявлення проблем у педагогічній діяльності, визначення характеру та причин їх появи, аналізувати різноманітні підходи до їх розв'язання проблем і запобігання їм.

6. Опис навчальної дисципліни

Практична підготовка студентів має наскрізний характер і відбувається впродовж вивчення всього курсу методики під час педагогічної практики в загальноосвітніх навчальних закладах.

Навчальна практика на третьому курсі етапом набуття студентами досвіду. вчителювання.

Огляд педагогічної практики в загальноосвітніх навчальних закладах

Семестр	№	Модуль	Етап	Періодичність проведення
5	1	Підготовка до вчителювання 2	Асистент вчителя	один раз на тиждень
6	2	Підготовка до вчителювання 3	Асистент вчителя	один раз на тиждень

6.1. Загальна інформація

Навчально педагогічна практика												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	3	90	1	-	90	-	-	-	-	Іспит -6 с.
		6	3	90	2	-	90	-	-	-	-	
Заочна	3	5	3	90	3	-	90	-	-	-	-	Іспит -6 с.
		6	4	90	4	-	90	-	-	-	-	

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми занять	Змістовий модуль 1. Підготовка до вчителювання 2													
Тема 1. Мовленнєві уміння – навчання сприймання на слух	22		22				22		22					
Тема 2. Мовленнєві уміння – навчання усного продукування та взаємодії	23		23				23		23					
Тема 3. Мовленнєві уміння – навчання зорового сприймання	22		22				22		22					
Тема 4. Мовленнєві уміння – навчання писемного продукування та взаємодії	21		21				21		21					
Тема 5. Модуль-контроль	2		2				2		2					
Разом за ЗМ 1	90		90				90		90					
Теми занять	Змістовий модуль 2. Підготовка до вчителювання 3													
Тема 1. Планування освітнього процесу	22		22				22		22					
Тема 2. Робота з навчальними матеріалами	23		22				23		22					

Тема 3. Аналіз помилок та робота над помилками	22		22				22		22			
Тема 4. Тестування та оцінювання	23		22				23		22			
Тема 5. Модуль-контроль			2						2			
Разом за ЗМ 2	90		90				90		90			

7. Система контролю та оцінювання

7.1. Види та форми контролю

Хід виконання студентами програми навчальної практики здійснюється за допомогою поточного і підсумкового форм контролю. Методами поточного контролю є: щоденник з практики (ведеться на базі практики); практичні завдання виконуються на базі практики, а їх результати обговорюються у навчальному підрозділі.

Поточний контроль виконання студентом програми навчальної практики здійснює викладач під час занять з методики навчання англійської мови впродовж навчального року. Контроль за веденням щоденника з практики здійснює керівник-методист бази практики та керівник-методист навчального підрозділу.

Формою підсумкового контролю є **екзамен**.

7.2. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Поточне оцінювання (практичні заняття)		Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Модуль 1	Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
30	30		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного

		складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання

Оцінка «**відмінно**» (А – 90-100 балів) ставиться, коли практикантом виконані переважно всі завдання модулів на високому рівні. При цьому:

- практикант виявив себе організованим, сумлінним, ініціативним;
- користувався повагою й одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики;
- здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка «**добре**» (В – 80-89 балів) ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні.

- практикант проявив себе організованим і старанним;
- одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики;
- подав у визначений термін документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка «**добре**» (С – 70-79 балів) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на хорошому рівні.

- виявив себе організованим;
- одержав хорошу оцінку своєї роботи серед студентів, учителів, методистів, керівників практики;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- допустив незначні помилки у виконанні завдань педпрактики.

Оцінка «**задовільно**» (D – 60-69 балів) ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому:

- допустив помилки у виконанні завдань педпрактики;
- порушив термін подання документації;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- проявив себе як організований, але недостатньо старанний.

Оцінка «**задовільно**» (E – 50-59 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. При цьому:

- порушив термін подання документації;
- проявив себе недостатньо ініціативним і самостійним під час педпрактики ;
- є зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «**незадовільно**» (F – 35-49 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований.

Оцінка «**незадовільно**» (F_x – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне незрозуміння теоретичних понять.

8. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

8.1. Базова (основна)

1. A Course of English Language Teaching, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач : Бешлей О.В. Чернівці, 2019. 168 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх начальних закладах : Підручник/кол.авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт., 1999.
3. Методичні рекомендації з педагогічної та асистентської практик : для студентів IV – V курсів. Видання 2-ге, виправлене та доповнене / Укл. : Л. М. Грижак, Н. Г. Єсипенко, І. В.Сапожник, А. В. Шиба. Чернівці, 2014. 95 с
4. Harmer, J. (2007) The Practice of English Language Teaching. Pearson Longman.

5. Observation Tasks: A workbook for student teachers by Kati Somogyi-Tóth. – 2012. This booklet accompanies the article in The Teacher Trainer Journal on page 7 of Volume 26, Number 3.
6. Richards, J. C. (2015) Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press
7. Teaching English: socio-cultural aspect, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач:
8. Бешлей О.В. Чернівці, 2020. 104 с
9. Ur, P. (2012) A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.

8.2 Додаткова література

1. Гунько Ю., Куковська В.І. Використання освітньо-технологічної платформи Edmodo як засобу формування іншомовної граматичної компетентності учнів старших класів. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Чернівці: Видавничий дім "Родовід". 2020. Вип. 822: Германська філологія. С. 36-48.
2. Moskal, T. (2017) *Discussion - Based Classroom in TESL Format*. Available from: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:raAqr9AoQKIJ:nbu.gov.ua/j-pdf/pedalm_2017_33_1.pdf+&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
3. Москаль, Т.Д. (2020) *Preconditions of leading a successful discussion in TESL format* [online]. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Available from: <http://www.innovpedagogy.od.ua/25-1>
4. Москаль, Т.Д. (2020) Навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої дискусії [online]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Available from: <http://www.innovpedagogy.od.ua/25-1>
5. Педагогічна практика студентів. За редакцією А.Д.Бонаря. К.: Вища школа, 1972. 252 с.
6. Педагогические технологии. Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общ. ред. В.С.Кукушина.- Серия «Педагогическое образование».- Ростов-на-Дону: Изд. Центр «Март», 2002.- 320 с.
7. Положення про практику студентів вищих педагогічних навчальних закладів України /Проект.К., 2000.
8. Рогова Г.В., Рабинович Ф.М., Сахарова Т.Е. Методика обучения иностранным языкам в средней школе. М.: Просвещение, 1991.
9. Типова програма "Методика навчання англійської мови". Освітній ступінь бакалавра [Текст] = Core curriculum English Language Teaching Methodology Bachelor's Level / [кол. розробників: О. Бевз та ін. ; керівник І. Іваніщева ; ред. С. Шаленко] ; British Council, М-во освіти і науки України. - Івано-Франківськ : НАІР, 2020. - 125 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Вербицкий А. А. Контекстное обучение в новой образовательной парадигме [Электронный ресурс] / А. А. Вербицкий // Формирование современной образовательной среды в условиях реализации нового поколения стандартов среднего профессионального образования: материалы VII всероссийской научно-практической конференции, 13–14 марта 2003 года – Воронеж. – Режим доступа: <http://siv.su/L10.htm>.
2. І. М. Дичківська Інноваційні педагогічні технології [Електронний ресурс : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – Режим доступу : http://ebk.net.ua/Book/pedagogics/dichkivska_ip/part1/114.htm

3. Козырева О. А. Методология моделирования профессиональной компетентности педагога [Электронный ресурс] / О. А. Козырева // Educational Technology & Society. – 2008. – 11(1). – Режим доступа: http://ifets.ieee.org/russian/depository/v11_i1/html/5
4. Краевский В.В. Рефлексия в практике обучения [Электронный ресурс] / В. В. Краевский. – Режим доступа –: http://www.elitarium.ru/2011/08/03/refleksija_v_obuchenii.html
5. Мильруд Р.П. Компетенции успеха учителя иностранных языков [Электронный ресурс] / Р. П. Мильруд. – Режим доступа: <http://prosv.ru/Attachment.aspx?Id=7410>.
6. Learn English Listening Skills. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.youtube.com/user/MinooAngloLink?v=ssuiqtreiBg&feature=pyv>
7. McClelland D. Testing for Competence Rather Than for Intelligence [Electronic resource] / David C. McClelland. – Access mode: www.lichaooping.com/wp-content/ap7301001.pdf.

10. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Педагогічна практика (спостереження)» визнаються результати навчання студентів, отримані у дистанційному форматі, з можливим перезарахуванням індивідуальних завдань, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню педагогічної практики.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті: тренінги, освітні й практичні курси, семінари й вебінари, онлайн уроки.